HERKES KONUŞUYOR,
PEKİ GERÇEK NEDİR?

BANA SELEFÎLİĞİ ANLATIR MISIN?

Selefî Menheci Anlamanın 10 Temel Esası

UBEYDULLAH ARSLAN
İSLÂM DAVETÇİSİ

GİRİŞ: ÇALIŞMANIN ÖZETİ

Değerli kardeşim! Selefîlik, İslâm'ın karşısına konulmuş müstakil bir din, sonradan ihdas edilmiş bir itikad veya vahye alternatif bir düşünce sistemi değildir. Bilakis İslâm'ı Kur'an, sahih Sünnet ve selef-i sâlihin anlayışı üzere kavramayı, yorumlamayı ve yaşamayı esas alan ilmî bir menhectir. Her ilmin kendine mahsus bir usûlü, her disiplinin belirli bir metodolojisi ve her düşünce sisteminin dayandığı temel ilkeleri vardır. Muhaddis hadis usûlüyle rivayetleri değerlendirir, müfessir tefsir usûlüyle âyetleri açıklar, fakih fıkıh usûlüyle hükümleri istinbat eder. Selefî menhec de dinî nassların sübûtunu, delâletini, selefin fehmini ve sahih istidlâl esaslarını dikkate alarak vahyin doğru anlaşılmasını hedefler. Dolayısıyla Selefîliği İslâm'ın önüne geçirmekle itham etmek, **din ile dini anlama metodolojisi arasındaki temel kavramsal ayrımı göz ardı etmektir.**

Selefî menhecin temelinde tevhid, ihlâs, ittibâ, Sünnet'e bağlılık, bid'atten sakınma, sahâbenin anlayışına müracaat, delile teslimiyet ve ilmî istidlâl disiplini bulunmaktadır. Bu menhec, herhangi bir şahsı, mezhebi, cemaati veya kuruluşu mutlak hakikat ölçüsü kabul etmez; bilakis bütün görüşlerin Kur'an ve sahih Sünnet'in ölçülerine arz edilmesini gerekli görür. Selefîlik ismi başlı başına bir hüccet olmadığı gibi, bu ismi taşıyan herkesin görüşü de kendiliğinden doğru değildir. Esas olan isim değil, isimle ifade edilen hakikatin vahye uygunluğudur. Bu sebeple **Selefîlik, İslâm'a ilave edilen bir din değil; İslâm'ın aslî kaynaklarına ve ilk hayırlı nesillerin anlayışına ittibâyı esas alan bir menhectir.** Selefî menhecin savunduğu temel ilke, dini şahısların ve dönemlerin değişken kanaatlerine göre yeniden şekillendirmek değil, vahyin ilk nesiller tarafından anlaşılan sahih esaslarını muhafaza etmektir.

ÇALIŞMANIN 10 TEMEL ESASI

1. Selefîlik Ayri Bir Din Değil, Dinî Anlama Menhecidir
2. Selefî Menhecin Merkezinde Şahislar Değil, Vahiy Vardir
3. Selefin Fehmi, Vahyin Anlaşilmasinda Temel Bir Ölçüdür
4. Her İlmin Bir Usûlü Vardir; Dinî Anlamanin Da Bir Menhecî Vardir
5. Selefî Menhec, Dinin Özü Olan Tevhid Ve İttibâyi Esas Alir
6. Selefî Menhec, Keyfî Te'Vile Ve Hevâya Dayali Din Anlayişina Karşidir
7. Selefîlik Bir Cemaat Markasi Değil, İlmî Ve İtikadî Nispettir
8. Selefî Menhecin Gayesi İslâm'I Bölmek Değil, Sahih Esaslarda Birleşmektir
9. Selefî Menhec, Taassubu Değil, Delile Dayali İttibâyi Öne Çikarir
10. Selefîliği İslâm'In Önüne Geçirmekle İtham Etmek, Din İle Menhec Arasindaki Farki Göz Ardi Etmektir

1. SELEFÎLİK AYRI BİR DİN DEĞİL, DİNİ ANLAMA MENHECİDİR

Selefîlik, İslâm'ın karşısında müstakil bir inanç sistemi değildir. Onun temel iddiası, vahyin selef-i sâlihin fehmi üzere anlaşılmasıdır. Burada dinin kaynağı Kur'an ve sahih Sünnet; anlama ölçüsü ise sahâbenin üzerinde bulunduğu doğru anlayıştır. Dolayısıyla Selefîlik, yeni hükümler vazeden bir teşri faaliyeti değil, vahyin anlaşılmasında usûl ve istidlâl disiplinidir. **Dinin önüne geçirilen şey selef değil; delilin önüne geçirilen şahsî kanaat, hevâ ve taassuptur.**

KUR'AN DELİLİ

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ

"Kim kendisine doğru yol belli olduktan sonra Peygamber'e karşı çıkar ve müminlerin yolundan başkasına uyarsa... (Nisâ, 115)"

HADİS DELİLİ

"İnsanların en hayırlısı benim asrımdakiler, sonra onları takip edenler, sonra da onları takip edenlerdir. (Buhârî, 2652; Müslim, 2533)"

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Nisâ sûresinin 115. âyeti, Resûlullah'a muhalefetle birlikte müminlerin yolundan ayrılmayı da sakındırmaktadır. Hadis, ilk üç neslin faziletini ortaya koyarak onların dinî anlayışının önemini göstermektedir. Bu iki nass, selefin fehmini dikkate almanın naklî temelini destekler. Böylece selefe ittibâ, yeni bir din kurmak değil, vahyi ilk hayırlı nesillerin anlayışıyla kavramaktır.

2. SELEFÎ MENHECİN MERKEZİNDE ŞAHISLAR DEĞİL, VAHİY VARDIR

Selefî menhec, herhangi bir âlimi, davetçiyi veya cemaati mutlak hakikat ölçüsü kabul etmez. Peygamberlerin dışındaki hiç kimsenin bütün görüşleri hatadan korunmuş değildir. Âlimlerin sözleri delille değerlendirilir; deliller âlimlerin sözlerine tâbi kılınmaz. Selefin anlayışına müracaat etmek, şahısları kutsallaştırmak değil, vahyin ilk uygulamasını dikkate almaktır. **Ölçü isimler, unvanlar ve cemaatler değil; sahih nakil ve doğru istidlâldir.**

KUR'AN DELİLİ

فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ

"Bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve Resûl'e götürün. (Nisâ, 59)"

HADİS DELİLİ

"Kim bizim bu işimizde ondan olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o reddedilir. (Buhârî, 2697; Müslim, 1718)"

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Nisâ sûresinin 59. âyeti, ihtilafların çözümünde Allah'a ve Resûlü'ne dönüşü emretmektedir. Hadis ise dine sonradan sokulan ve onun esaslarına uymayan işlerin reddini bildirmektedir. İki delil birlikte, şahısların sözlerinin vahye arz edilmesi gerektiğini gösterir. Menhecî ölçü, kişilere mutlak bağlılık değil, sahih delile teslimiyettir.

3. SELEFİN FEHMİ, VAHYİN ANLAŞILMASINDA TEMEL BİR ÖLÇÜDÜR

Kur'an ve Sünnet'i herkes kendi zihnî kabullerine göre yorumlarsa dinî anlayışta keyfîlik ortaya çıkar. Sahâbe, vahyin nüzulüne şahit olmuş, Arapçanın kullanımını ve nüzul sebeplerini doğrudan yaşamış nesildir. Bu sebeple onların üzerinde ittifak ettikleri dinî anlayış, sonraki yorumlardan üstün bir hüccet değerine sahiptir. Selefî menhec, nassın sübûtunu, delâletini ve selefin fehmini birlikte değerlendirir. **Selefe ittibâ, aklı iptal etmek değil; aklî istidlâli vahyin rehberliğine tâbi kılmaktır.**

KUR'AN DELİLİ

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

"İslâm'a girmede öne geçen muhacirler ve ensar ile onlara güzellikle tâbi olanlardan Allah razı olmuştur. (Tevbe, 100)"

HADİS DELİLİ

"Benim sünnetime ve benden sonra hidayete erdirilmiş râşid halifelerin sünnetine sarılın. (Ebû Dâvûd, 4607; Tirmizî, 2676)"

Elbânî: Sahihtir.

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Tevbe sûresinin 100. âyeti, önde gelen muhacir ve ensarı ve onlara güzellikle uyanları övmektedir. Râşid halifelerin sünnetine sarılmayı emreden hadis, ilk neslin rehberliğinin önemini pekiştirir. Buradaki istidlâl, selefin üzerinde birleştiği dinî anlayışı ciddiye almaya dayanır. Bu, vahyin yerine başka bir kaynak koymak değil, vahyi anlamada sahih örnekliği gözetmektir.

4. HER İLMİN BİR USÛLÜ VARDIR; DİNİ ANLAMANIN DA BİR MENHECİ VARDIR

Tıp, hukuk, tarih ve dil bilimleri belirli esaslar, yöntemler ve değerlendirme ölçüleriyle çalışır. Muhaddis, rivayetin kabulü için isnad ve metin tenkidi yapar; fakih, hükmün istinbatında usûl kaidelerine başvurur. Hiç kimse hadis usûlünü hadisin, tefsir usûlünü Kur'an'ın önüne geçirmekle itham etmez. Öyleyse vahyi selefin anlayışıyla kavramayı hedefleyen menheci, İslâm'a rakip göstermek de isabetli değildir. **Selefî menhec, nassı değiştiren bir düşünce sistemi değil; nassın doğru anlaşılmasını hedefleyen ilmî bir disiplindir.**

KUR'AN DELİLİ

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

"Bilmiyorsanız zikir ehline sorun. (Nahl, 43)"

HADİS DELİLİ

"Allah kimin hakkında hayır dilerse onu dinde fakih kılar. (Buhârî, 71; Müslim, 1037)"

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Nahl sûresinin 43. âyeti, bilmeyenin ilim ehline müracaat etmesini emretmektedir. Hadis, dinde derin kavrayışı Allah'ın bir hayrı olarak tanıtmaktadır. Böylece dinî anlayışın gelişigüzel kanaatlerle değil, ilim ve usûlle kurulması gerektiği anlaşılır. Selefî menhecin usûl vurgusu da nassların ilmî ölçülerle anlaşılmasına yöneliktir.

5. SELEFÎ MENHEC, DİNİN ÖZÜ OLAN TEVHİD VE İTTİBÂYI ESAS ALIR

Selefî menhecin merkezinde tevhid, ihlâs, Sünnet'e ittibâ ve şirkten sakınma bulunmaktadır. İbadetin yalnızca Allah'a tahsis edilmesi, peygamberlerin ortak davetinin temelidir. İbadetlerin kabulünde ihlâs ve Resûlullah'a uygunluk esas alınır. Bu bakımdan Selefîlik, İslâm'a yeni bir öz kazandırma iddiasında değil, onun aslî esaslarını koruma gayretindedir. **Selefî menhecin özü, dini yeniden inşa etmek değil; dini vahyin öğrettiği esaslar üzere anlamak ve yaşamaktır.**

KUR'AN DELİLİ

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

"Andolsun, biz her ümmete, Allah'a ibadet edin ve tâğûttan kaçının diye bir peygamber gönderdik. (Nahl, 36)"

HADİS DELİLİ

"Kim bizim emrimize uygun olmayan bir amel işlerse o reddedilir. (Müslim, 1718)"

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Nahl sûresinin 36. âyeti, bütün peygamberlerin davetinde Allah'a ibadet ve tâğuttan kaçınma esasını bildirmektedir. Hadis, amellerin Resûlullah'ın emrine uygunluğunu kabul ölçüsü olarak ortaya koyar. İki delil, tevhid ile Sünnet'e ittibânın birbirinden ayrılmayan temel ilkeler olduğunu gösterir. Menhecî hedef, ibadette ihlâsı ve uygulamada sahih örnekliği korumaktır.

6. SELEFÎ MENHEC, KEYFÎ TE'VİLE VE HEVÂYA DAYALI DİN ANLAYIŞINA KARŞIDIR

Dinî nassların anlamı, insanların şahsî arzularına ve önceden benimsedikleri fikirlere göre tayin edilemez. İtikadî meselelerde sübût, delâlet, Arap dili ve selefin fehmi birlikte değerlendirilmelidir. Selefî menhec, nassları bağlamından koparan ve delilsiz yorumları din hâline getiren yaklaşımlara karşı usûlî ölçüler ortaya koyar. Bu disiplin, aklı bütünüyle reddetmez; sahih aklın sahih nakille çatışmayacağı esasını benimser. **Hakikat şahsî yorumlara tâbi kılınmaz; yorumlar vahyin delilleriyle muhakeme edilir.**

KUR'AN DELİLİ

اتَّبِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ

"Rabbinizden size indirilene uyun. O'ndan başka dostların peşinden gitmeyin. (A'râf, 3)"

HADİS DELİLİ

"Size bir şeyi yasakladığımda ondan kaçının; bir şeyi emrettiğimde ise gücünüz yettiğince onu yerine getirin. (Buhârî, 7288; Müslim, 1337)"

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

A'râf sûresinin 3. âyeti, indirilen vahye uymayı ve onun dışındaki otoriteleri ölçü edinmemeyi emretmektedir. Hadis, emir ve yasaklar karşısında teslimiyetin pratik çerçevesini belirlemektedir. Bu deliller, nassları önceden benimsenmiş fikirlere tâbi kılmanın yanlışlığına işaret eder. Doğru istidlâl, metnin sübûtunu ve delâletini gözeterek hükme ulaşmayı gerektirir.

7. SELEFÎLİK BİR CEMAAT MARKASI DEĞİL, İLMÎ VE İTİKADÎ NİSPETTİR

Selefî nispeti, bir teşkilata üyeliği veya belirli bir davetçiye bağlılığı zorunlu kılmaz. Bu nispetin ilmî değeri, Kur'an ve Sünnet'e bağlılık iddiasının ne ölçüde gerçekleştirildiğine bağlıdır. Kendisini Selefî olarak isimlendiren herkesin görüşü, davranışı ve hükmü kendiliğinden doğru olmaz. Bir kimsenin hatası ile dayandığını söylediği menhecin esasları birbirinden ayrılmalıdır. **Selefîlik bir şahsın mülkiyeti, cemaatin tekeli veya kuruluşun tescilli adı değildir; selef-i sâlihe ittibâ nispetidir.**

KUR'AN DELİLİ

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

"Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın ve parçalanmayın. (Âl-i İmrân, 103)"

HADİS DELİLİ

"Benim sünnetime ve hidayete erdirilmiş râşid halifelerin sünnetine sarılın. (Ebû Dâvûd, 4607)"

Elbânî: Sahihtir.

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Âl-i İmrân sûresinin 103. âyeti, Allah'ın ipine topluca sarılmayı ve ayrılıktan sakınmayı emretmektedir. Râşid halifelerin sünnetine ittibâ hadisi, bu bağlılığın tarihî örnekliğine dikkat çeker. Böylece birliğin bir kuruluş adı veya şahıs etrafında değil, ortak vahiy ölçüsünde aranması gerektiği anlaşılır. Selefî nispetinin değeri de isimden değil, delile uygunluğundan doğar.

8. SELEFÎ MENHECİN GAYESİ İSLÂM'I BÖLMEK DEĞİL, SAHİH ESASLARDA BİRLEŞMEKTİR

Müslümanların birliği, yalnızca isimlerin ve sloganların ortaklığıyla sağlanamaz. İtikadî ihtilaflarda müracaat edilecek esasın Kur'an ve sahih Sünnet olması gerekir. Selefî menhec, ihtilafların çözümünde vahye ve ilk nesillerin ortak anlayışına dönüşü savunur. Bununla birlikte her fıkhî ihtilafı sapkınlık saymak veya her muhalifi bid'at ehli ilan etmek doğru değildir. **Sahih birlik, delilsiz tavizler üzerine değil; hakka ittibâ, ilim, adalet ve hikmet üzerine kurulmalıdır.**

KUR'AN DELİLİ

وَأَنَّ هَٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ

"İşte bu benim dosdoğru yolumdur. Ona uyun. Başka yollara uymayın ki sizi O'nun yolundan ayırmasın. (En'âm, 153)"

HADİS DELİLİ

"Sonradan ortaya çıkarılan işlerden sakının. Çünkü her bid'at dalâlettir. (Ebû Dâvûd, 4607)"

Elbânî: Sahihtir.

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

En'âm sûresinin 153. âyeti, dosdoğru yola ittibâyı ve ayrıştırıcı yollardan uzak durmayı emretmektedir. Bid'atten sakındıran hadis, dinin aslî ölçülerini korumanın gereğine dikkat çekmektedir. Bu iki delil, sahih birliğin keyfî yorumlarda değil, vahye bağlılıkta aranacağını gösterir. Bununla birlikte ilmî ihtilaflarda adalet, hikmet ve meşru görüş ayrılıklarını gözetmek gerekir.

9. SELEFÎ MENHEC, TAASSUBU DEĞİL, DELİLE DAYALI İTTİBÂYI ÖNE ÇIKARIR

Selefî menhecte delilin sübûtu ve delâleti, ilmî değerlendirmenin temel unsurlarıdır. Âlimlerin sözlerinden istifade edilir; ancak hiçbir âlimin her görüşü mutlak doğru kabul edilmez. İlim ehli olmayan kimsenin güvenilir âlimlere müracaat etmesi meşrudur; bu, delilsiz taassupla aynı şey değildir. İttibâ, Resûlullah'ın getirdiği hakka bağlılıktır; mezhep veya şahıs taassubu ise delili gölgeleyebilir. **Selefî menhec, âlimleri değersizleştirmez; onların ilmî mirasını vahyin otoritesine tâbi olarak değerlendirir.**

KUR'AN DELİLİ

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

"Aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem kılıp sonra verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan tam bir teslimiyet göstermedikçe iman etmiş olmazlar. (Nisâ, 65)"

HADİS DELİLİ

"Dinde aşırılığa gidenler helâk oldu. (Müslim, 2670)"

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Nisâ sûresinin 65. âyeti, ihtilaflarda Resûlullah'ın hükmüne teslimiyetin önemini bildirmektedir. Dinde aşırılıktan sakındıran hadis, bu teslimiyetin hevâ ve taassuba dönüştürülmemesi gerektiğini hatırlatır. Böylece âlimlerden istifade ile onları mutlak otorite kabul etmek birbirinden ayrılır. İttibâ, delile bağlılıktır; taassup ise delilin önüne şahsî bağlılığı geçirmektir.

10. SELEFÎLİĞİ İSLÂM'IN ÖNÜNE GEÇİRMEKLE İTHAM ETMEK, DİN İLE MENHEC ARASINDAKİ FARKI GÖZ ARDI ETMEKTİR

İslâm, Allah'ın vahyettiği dindir; Selefîlik ise bu dini selef-i sâlihin anlayışıyla kavrama nispetidir. Bu nispetin doğruluğu, onu taşıyan kişilerin sözleriyle değil, vahye uygunluğu ile değerlendirilir. Selefî menheci savunmak, bir isim veya topluluğu İslâm'dan üstün tutmak anlamına gelmez. Ancak Selefî adını taşıyan bir kimse kendi kanaatini nassın önüne geçirirse bu davranışı da aynı usûlle tenkit edilir. **Selefîlik, sahih anlamıyla İslâm'ın karşısına konulan bir ideoloji değil; İslâm'ın aslî anlayışına ittibâ iddiasıdır.**

KUR'AN DELİLİ

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. (Âl-i İmrân, 31)"

HADİS DELİLİ

"Benim sünnetime ve benden sonra hidayete erdirilmiş râşid halifelerin sünnetine sarılın. (Ebû Dâvûd, 4607)"

Elbânî: Sahihtir.

DELİLLERİN İLMÎ İZAHI

Âl-i İmrân sûresinin 31. âyeti, Allah sevgisinin Resûlullah'a ittibâ ile sınanacağını bildirmektedir. Râşid halifelerin sünnetine sarılmayı emreden hadis de bu ittibânın ilk nesildeki örnekliğini gösterir. Her iki delil, dinî doğruluğun isimlerle değil, vahye uygunlukla değerlendirileceğini destekler. Selefî menhecin iddiası, İslâm'ın yerine geçmek değil, onun sahih anlayışına bağlı kalmaktır.

SONUÇ

Değerli kardeşim!

Biz Selefîliği İslâm'ın önüne geçirmiyoruz. Bilakis İslâm'ın önüne geçirilmiş şahsî yorumların, delilsiz dinî telakkilerin ve mezhep taassubunun karşısında Kur'an'a, sahih Sünnet'e ve selef-i sâlihin anlayışına ittibâyı savunuyoruz.

Bizim dinimiz İslâm, kitabımız Kur'an, peygamberimiz Muhammed ﷺ, itikadî ve ilmî menhecimiz ise selef-i sâlihin anlayışına ittibâdır.

Selefîlik ismi kendi başına bir hüccet değildir. Hüccet Allah'ın kitabı ve Resûlü'nün sahih Sünnetidir. Selefin üzerinde ittifak ettiği anlayışa bağlılık da bu kaynakları doğru anlamanın temel esaslarındandır.

Biz bir isme değil, bir hakikate davet ediyoruz. O hakikat; tevhid, Sünnet, ihlâs, ittibâ ve selef-i sâlihin yoludur.

UBEYDULLAH ARSLAN – İSLÂM DAVETÇİSİ

23 Kasım 2026